

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Във. №	853 - 08 - 4	
Дата	15 / 02	2018 г.

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 802-01-7, внесен от Министерски съвет на 02.02.2018 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 14 февруари 2018 г., разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 802-01-7, внесен от Министерски съвет на 02.02.2018 г.

В заседанието участваха господин Бисер Петков, министър на труда и социалната политика, госпожа Петя Малакова, началник отдел в Дирекция „Трудово право, общественно осигуряване и условия на труд“ в Министерството на труда и социалната политика, госпожа Снежана Малакова, директор на Дирекция „Правна“ в Националния осигурителен институт и експерти от организации на социалните партньори.

Законопроектът беше представен от министърът на труда и социалната политика господин Господин Бисер Петков..

Според мотивите на законопроекта с предложените промени се цели да се осигури равнопоставеност между осиновителите на деца до 5-годишна възраст.

В действащата нормативна уредба са уредени три вида отпуски при осиновяване на дете: отпуск поради осиновяване - в размер на разликата от възрастта на детето в деня на предаването му за осиновяване до изтичане на срока за полагащия се отпуск за раждане (чл. 163, ал. 6 от КТ), отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст (чл. 164 от КТ) и отпуск при осиновяване на дете от 2- до 5-годишна възраст (чл. 164б от КТ). С разпоредбата на чл. 164б от КТ, в сила от 1 януари 2014 г., се създаде за пръв път възможност за работничка или служителка, която осинови дете, навършило 2-годишна възраст, при условията на пълно осиновяване да ползва отпуск в размер 365 дни от деня на предаването на детето за осиновяване, но не по-късно от навършване на 5-годишната му възраст. Законодателят е обвързал пораждането на правото на отпуск с възрастта на детето, която се преценява към датата на влизане в сила на съдебното решение за осиновяване.

В практиката има случаи, в които датата на влизане в сила на съдебното решение за осиновяване предхожда навършването на 2-годишната възраст на детето. Поради

това осиновителите нямат право на отпуск по чл. 164б от КТ, а на отпуск по чл. 163 и 164 от КТ. За децата, които скоро след осиновяването навършват 2-годишна възраст, отпускът се ползва на основание чл. 164 от КТ и се прекратява с навършването на тази възраст. В тези случаи размерът на отпуска за отглеждане на детето е по-малък от размера на отпуска, на който има право работничка или служителка, която осинови дете от 2- до 5-годишна възраст (365 дни от деня на предаване на детето за осиновяване). Съществува разлика и в размера на обезщетенията – по време на отпуска по чл. 164 от КТ обезщетението е в размер, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (380 лв. за 2018 г.), а по време на отпуска по чл. 164б от КТ обезщетението е в размер 90 на сто от среднодневното брутно трудово възнаграждение или среднодневния осигурителен доход на лицето, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски за периода от 24 календарни месеца, предхождащи месеца на настъпване на осигурителния риск.

Предвид практиката по прилагането на нормативна уредба, която в някои случаи създава предпоставки за неравнопоставеност между осиновителите поради различната възраст на осиновените деца, със законопроекта се създава възможност за всички осиновители на дете до 5-годишна възраст да ползват отпуск за период от 365 дни от деня на предаването на детето за осиновяване, но не по-късно от навършване на 5-годишната му възраст. С оглед на това се предлагат и съответните изменения в разпоредбите на чл. 163 и 164б от КТ.

Основните цели, които си поставя законопроекта са:

- Гарантиране равни права на лицата, които осиновяват деца до 5-годишна възраст. Чрез предоставянето на еднакви размери на отпуските при осиновяване на деца до 5-годишна възраст (365 дни от деня на предаване на детето за осиновяване) и изплащането на еднакъв размер на парично обезщетение от държавното обществено осигуряване (90 на сто от среднодневния осигурителен доход на лицето за предходните 24 месеца), се осигурява равнопоставеност между осиновителите.

- Осигуряване на необходимата родителска грижа и семейна среда за отглеждане на децата.

- Повишаване на мотивацията на лицата да осиновяват деца.

В Комисията бяха получени становищата на КТ „Подкрепа“ и КНСБ, от които е видно, че и двете организации подкрепят целите и мотивите на законопроекта. Те изразяват разбирането си, че със законопроекта ще се гарантират равни права на осиновителите, ще се преодолее съществуващата към момента неравнопоставеност, ще се осигури необходимата родителска грижа и семейна среда за отглеждане на децата и ще се повиши мотивацията за осиновяване.

Към законопроекта е приложен Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието.

Приложена е справка от Министерството на правосъдието, съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, относно съответствието на законопроекта с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). Според справката предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на ЕКЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда е публикуван на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на 12 декември 2017 г., с определен 30 – дневен срок за предложения и становища по него. След приключване на обществените консултации по чл. 26, ал. 3 от ЗНА и преди одобряването на законопроекта от Министерски съвет, на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации е публикувана справката за постъпилите становища.

Проектът на закона е утвърден от Надзорния съвет на Националния осигурителен институт и е обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество. Членовете на НСТС единодушно са подкрепили законопроекта.

В проведената дискусия взеха участие народни представители Георги Гьоков, Светлана Ангелова, Надя Клисурска, Румен Генов, Юлиан Папашимов и Хасан Адемов. Всички народни представители изразиха одобрението си за промените в законопроекта и мотивите към него. Представителите на парламентарната група на „БСП за България“ заявиха опасенията си, че законопроекта няма да изпълнени изцяло целите си, защото не създава равнопоставеност между осиновителите на деца от всяка възраст. По техни проучвания 80% от децата, които са допуснати в Регистъра за осиновяване са над пет-годишна възраст. Тези деца са и най- трудната за осиновяване група. Ако се разшири приложното поле на законопроекта и се обхванат децата от всички възраст, би могло да се очаква, че процесът на осиновяване на по-големи деца ще бъде стимулиран. Мярка за това също е да се даде възможност за ползване на целеви отпуск за осиновяване на деца над пет-годишна възраст на бъдещите осиновители. В дискусията бяха изказани мнения, че материята е много деликатна и ,че трябва да се държи сметка за това да не се създаде някакъв вид дискриминация между биологичните родители и родителите осиновители. Недопустимо би било да се създадат предимства на родителите осиновители за сметка на биологичните родители. Колкото до това дали едногодишния отпуск и полагаемите се обезщетения са стимул за осиновяване на деца, бяха изказани позиции, че едва ли те са надделяващите мотиви, когато хората вземат решения да станат родители чрез осиновяване на деца. Повечето народни представители са на мнение, че проблемите с осиновяването в България няма да бъдат решени с осигуряване на повече права. За да се преодолеят трудностите в процеса на осиновяване трябва да се задействат комплекс от мерки, които не са предмет на обсъждания законопроект.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:
16 гласа „за“, без гласове „против“ и „въздържал се“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 802-01-7, внесен от Министерски съвет на 02.02.2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЪМОВ